

درس ششم: واقعه بزرگ

همه در حال و هوای خویش اند؛ کودک، جوان، پیر؛ که ناگهان اتفاق می افتد. (وقوع قیامت **حتمی** و زمانش **نامعلوم** است و انسان ها زمانش را **دور** می پنداشتند).

قیامت اتفاق می افتد تا آغازی باشد بر حیات ابدی انسان (دنیا و برزخ **محدودند** ولی قیامت **نامحدود**)

روزی که هر مادر شیردهی، طفل شیرخوار خود را فراموش می کند. (چون شعور و آگاهی انسان بالا رفته به دور از احساسات نگران سرنوشت خویش است)

مردم از **هیبت** آن روز همچون افراد **مست** به نظر می رسند؛ در حالی که مست نیستند **ولیکن عذاب خدا سخت است**.

تنها نیکوکاران اند که از وحشت این روز **درامان** اند. (من آمن بالله و الیوم الآخر و عمل صالحا فلا خوف علیهم و لاهم یحزنون)

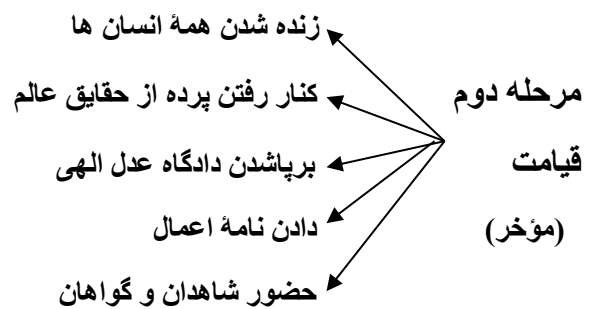
پایان این جهان با **پرپایی قیامت** همراه است که در **دو مرحله** انجام می گیرد.

مرحله اول
قیامت (مقدم)
شنیده شدن صدای مهیب: (نفخ صور) این صدای **مهیب و سهمگین** آسمان ها و زمین را فرا می گیرد **ناگهانی** است و همه را **غافلگیر** می کند.
مرگ اهل آسمان ها و زمین: همه اهل آسمان ها و زمین **جز** آنها که خدا خواسته **می میرند** و **بساط حیات انسان و دیگر موجودات برچیده می شود**.
تغییر در ساختار زمین و آسمان ها: تحولی عظیم در آسمان ها و زمین رخ می دهد.

- خورشید در هم می پیچد و بی نور و تاریک می شود.
- آن همه ستاره ای که در آسمان می درخشید همه به یکباره تیره می شوند.
- زمین به شدت به لرزه در می آید و خرد می شود. (یوم **ترجف الارض**)
- کوه ها سخت در هم کوبیده شده و متلاشی می شوند و همچون ذرات گرد و غبار در هوا پراکنده می گردند. (یوم **ترجف الارض و الجبال و کانت الجبال کثیبا مهیلا**)
- دریاها با آن همه وسعت و عظمت به هم متصل می شوند و از درون آنها آتش زبانه می کشد.

این **تغییرات چنان گسترده و عمیق** است که آسمان ها و زمین به آسمان ها و زمین دیگر **تبدیل** می شوند.

وقایع مرحله دوم برای آماده شدن انسان برای دریافت پاداش و کیفر است.



1. زنده شدن همه انسان ها:

- بار دیگر صدای سهمناک در عالم می پیچد و حیات مجدد انسان ها آغاز می شود.
- با این صدا، همه مردگان دوباره زنده می شوند و در پیشگاه خداوند حاضر می شوند.
- در این هنگام انسان های گناهکار به دنبال راه فراری می گردند.
- دل های آنان سخت هراسان
- چشم هایشان از ترس به زیر افکنده است.

2. کنار رفتن پرده از حقایق عالم:

- در آن روز با تابیدن نور حقیقت از جانب خداوند پرده ها کنار می رود.
- و اسرار و حقایق عالم آشکار می شود.
- و واقعیت همه چیز از جمله اعمال و رفتار و نیات انسان ها و واقعیت حوادث تلخ و شیرینی که در زمین اتفاق افتاده است آشکار می شود.

3. برپاشدن دادگاه عدل الهی: با آماده شدن صحنه قیامت، رسیدگی به اعمال آغاز می شود.

- در ترازوی عدل الهی اعمال، افکار و نیت های انسان ها سنجیده می شود.
- اگر عملی حتی به اندازه ذره ای ناچیز باشد به حساب آن رسیدگی می شود.
- اعمال پیامبران و امامان معیار و میزان سنجش اعمال قرار می گیرد زیرا اعمال آنان عین آن چیزی است که خدا به آن دستور داده است؛ از این رو هر چه عمل انسان ها به راه و روش آنان نزدیک تر باشد، ارزش افزون تری خواهد داشت.

4. دادن نامه اعمال:

- نامه عمل نیکوکاران به دست راست و نامه عمل بدکاران به دست چپ آنها داده می شود.
- نامه های این دنیا تنها گزارش عمل است
- نامه عمل انسان با نامه های ثبت شده در دنیا تفاوت اساسی دارد که به صورت کلمات و نوشته درآمده.
- نامه عمل انسان خود عمل و حقیقت و

باطن آن را در بردارد.

- نامه عمل انسان خود عمل و حقیقت و باطن آن را در بردارد.
- ✓ کارهای خوب به صورت های بسیار زیبا و لذت بخش
- ✓ کارهای بد به صورت های بسیار زشت و وحشت زا

بدکاران با دیدن نامه عمل خود برای نجات خود از مهلکه به دروغ سوگند می خورند که چنین اعمالی را انجام نداده اند. (انکار اعمال ناشایست خود) در اینجا خدا گواهان و شاهدان را حاضر می کند که با وجود آنها دیگر انکار کردن میسر نیست.

حضور شاهدان و گواهان: [دلیل نقلی (آیات و روایات)]

1. پیامبران و امامان: ایشان هم در دنیا و هم در روز قیامت در دادگاه عدل الهی شاهد اعمال انسان ها هستند.

در دنیا ظاهر و باطن اعمال انسان ها را دیده اند. آنها بهترین گواهان قیامت اند چون: و از هر خطایی مصون و محفوظند. رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم شاهد و ناظر بر همه پیامبران و امت هاست.

2. فرشتگان الهی: فرشتگان الهی در طول زندگی انسان ها همواره تمام اعمال آنها را ثبت و ضبط کرده اند. مراقب آنها بوده اند.

و ان علیکم لحافظین کراما کاتبین یعلمون ما تفعلون

بی گمان برای شما نگهبانانی است نویسندگانی گران قدر می دانند آنچه را که انجام می دهید.

3. اعضای بدن انسان: بدکاران در قیامت سوگند دروغ می خورند (معلول) تا شاید خود را از مهلکه نجات دهند (علت) در این حال خداوند بر دهان آنها مهر خاموشی می زند و اعضاء و جوارح آنها به اذن خدا شروع به سخن گفتن می کنند و علیه صاحب خود شهادت می دهند. بدکاران از این شهادت اعضا تعجب می کنند و با لحن سرزنش آمیز می پرسند چرا علیه ما شهادت می دهید؟ اعضای بدن آنها می گویند: ما را خدایی به سخن آورد که هر چیزی را به سخن می آورد.

الیوم نختم علی افواههم و تکلمنا ایدیههم و تشهد ارجلهم بما کانوا یکسبون

امروز بر دهانشان مهر می نهیم و دست هایشان با ما سخن می گوید و پاهایشان شهادت می دهد درباره آنچه انجام داده اند.

در روز قیامت افراد بدکار با دیدن ← **وعاقبت شوم خویش؛ شروع به سرزنش خود کرده و آرزو می کنند که:**

- ❖ ای کاش برای این زندگی ام چیزی از **پیش فرستاده بودم**. (آثار ماتقدم)
- ❖ ای کاش (به دنیا) بازگردانده می شدیم و آیات پروردگاران را تکذیب نمی کردیم و از مؤمنان می بودیم.
- ❖ ای کاش همراه و هم مسیر با پیامبر صلی الله علیه و آله وسلم می شدیم.
- ❖ ای کاش فلان شخص را به عنوان دوست خود انتخاب نمی کردیم. (معلول) او ما را از یاد خدا بازداشت. (علت)

با توجه به آیات بالا بگویید برای اینکه ما از حسرت خوردگان آن جهان نباشیم، بایستی در این دنیا چگونه زندگی کنیم؟ کارهای زیر می تواند ما را از حسرت روز قیامت در امان دارد:

1. فراهم آوردن توشه نیکو برای جهان آخرت با انجام اعمال صالح
2. ایمان به احکام الهی و عدم تکذیب یا بی توجهی به آنها.
3. پیروی از راه و روش پیامبر صلی الله علیه و آله وسلم و اطاعت از دستورات ایشان.
4. دقت در انتخاب دوست و همنشینی با دوستان مؤمن.

اندیشه و تحقیق صفحه 80

1. شاهدان اعمال ما در قیامت چه کسانی هستند؟ 1. پیامبران و امامان 2. فرشتگان الهی 3. اعضای بدن انسان.
2. برخی از وقایعی که در مرحله دوم قیامت رخ می دهد را بیان کنید.

- زنده شدن همه انسان ها
- کنار رفتن پرده از حقایق عالم
- برپاشدن دادگاه عدل الهی
- دادن نامه اعمال
- حضور شاهدان و گواهان

نمونه سوالات درس ششم

1. موضوع مربوط به هر آیه را بنویسید.

الف. همه در حال و هوای خویش اند؛ کودک، جوان، پیر؛ که ناگهان اتفاق می افتد. وقوع قیامت حتمی و زمانش نامعلوم است و انسان ها زمانش را دور می پنداشتند.

ب. یوم ترجف الارض و الجبال و کانت الجبال کثیبا مهیلا: از وقایع مرحله اول قیامت تغییر در ساختار آسمان ها و زمین است از جمله این که: زمین به شدت به لرزه در می آید و خرد می شود و کوه ها سخت در هم کوبیده شده و متلاشی می شوند و همچون ذرات گرد و غبار در هوا پراکنده می گردند.

ج. و ان علیکم لحافظین کراما کاتبین یعلمون ما تفعلون: فرشتگان الهی از شاهدان روز قیامت هستند.

د. الیوم نختم علی افواههم و تکلمنا ایدیهم و تشهد ارجلهم بما کانوا یکسبون: اعضای بدن انسان از شاهدان روز قیامت هستند.

ه: ای کاش برای این زندگی ام چیزی از پیش فرستاده بودم. فراهم آوردن توشه نیکو برای جهان آخرت با انجام اعمال صالح از کارهایی است که می توان با آن از حسرت روز قیامت به دور بود.

و: ای کاش (به دنیا) بازگردانده می شدیم و آیات پروردگاران را تکذیب نمی کردیم و از مؤمنان می بودیم. ایمان به احکام الهی و عدم تکذیب یا بی توجهی به آنها از کارهایی است که می توان با آن از حسرت روز قیامت به دور بود.

ز: ای کاش همراه و هم مسیر با پیامبر صلی الله علیه و آله وسلم می شدیم. پیروی از راه و روش پیامبر صلی الله علیه و آله وسلم و اطاعت از دستورات ایشان از کارهایی است که می توان با آن از حسرت روز قیامت به دور بود.

ح: ای کاش فلان شخص را به عنوان دوست خود انتخاب نمی کردیم. او ما را از یاد خدا بازداشت. دقت در انتخاب دوست و همنشینی با دوستان مؤمن از کارهایی است که می توان با آن از حسرت روز قیامت به دور بود.

2. درستی یا نادرستی عبارات زیر را تعیین کنید.

الف. وقوع قیامت حتمی و زمانش معلوم است ولی ما آن را دور می پنداشتیم. نادرست

ب. در مرحله دوم وقایعی رخ می دهد تا انسان ها آماده دریافت پاداش و کیفر شوند. درست

ج. نیکوکاران از وحشت روز قیامت درماندند. نادرست

د. علت اینکه برخی در قیامت می گویند ای کاش فلان شخص را به عنوان دوست خود انتخاب نمی کردیم این است که آن دوست آیات خدا را تکذیب کرده است. نادرست

کوتاه پاسخ:

3. علت اینکه برخی در قیامت مست به نظر می آیند چیست؟ از هیبت روز قیامت

4. "کثیبا مهیلا" از وقایع کدام مرحله و کدام قسمت است؟ از وقایع مرحله اول قسمت تغییر در ساختار زمین و آسمان.

5. در کدام مرحله صدای مهیب شنیده می شود؟ هم در مرحله اول و پیش از مرگ اهل آسمان ها و زمین هم در مرحله دوم زمان زنده شدن همه انسان ها.

6. در کدام مرحله و کدام قسمت بساط حیات موجودات برچیده می شود؟ در مرحله اول قسمت مرگ اهل آسمان ها و زمین.

7. چه چیزی در ترازوی عدل الهی سنجیده می شود؟ اعمال، افکار و نیت های انسان ها.
8. چرا اعمال پیامبران و امامان معیار سنجش اعمال انسان ها است؟ زیرا اعمال آنان عین آن چیزی است که خدا به آن دستور داده است.
9. ارزش عمل انسان ها در دادگاه عدل الهی بر چه اساس است؟ هر چه عمل انسان ها به اعمال پیامبران و امامان نزدیک تر باشد ارزش افزون تری دارد.
10. چرا بدکاران در قیامت سوگند دروغ می خورند؟ تا خود را از مهلکه نجات دهند.
11. شاهدان قیامت چه کسانی هستند؟ 1. پیامبران و امامان 2. فرشتگان الهی 3. اعضای بدن انسان.
12. بهترین گواهان قیامت چه کسانی هستند؟ چرا؟ پیامبران و امامان زیرا: در دنیا ظاهر و باطن اعمال انسان ها را دیده اند و از هر خطایی مصون و محفوظند.
13. وقتی بدکاران اعضای خود را سرزنش می کنند که چرا علیه شان شهادت می دهند اعضا چه پاسخ می دهند؟ می گویند: ما را خدایی به سخن آورد که هر چیزی را به سخن می آورد.
14. وقایعی که در مرحله اول قیامت رخ می دهد را نام ببرید. شنیده شدن صدای مهیب
مرگ اهل آسمان ها و زمین
تغییر در ساختار زمین و آسمان ها

کامل کردنی:

15. قرآن صدای مهیب در مرحله اول را می نامد. نفخ صور
16. معیار سنجش اعمال انسان ها است. اعمال پیامبران و امامان
17. نامه عمل نیکوکاران را به دست و نامه عمل بدکاران را به دست آنها می دهند.
راست/ چپ
18. با وجود دیگر انکار کردن گناهان برای بدکاران میسر نیست. شاهدان و گواهان
19. شاهد و ناظر بر همه پیامبران و امت ها است. رسول خدا صلی الله علیه و آله وسلم

تشریحی:

20. نفخ صور در چه مرحله ای رخ می دهد؟ آن را توضیح دهید. مرحله اول- نفخ صور صدای مهیب و سهمگینی است که آسمان ها و زمین را فرا می گیرد ناگهانی است و همه را غافلگیر می کند.
21. مرگ آسمان ها و زمین در چه مرحله ای رخ می دهد؟ آن را توضیح دهید. مرحله اول- همه اهل آسمان ها و زمین جز آنها که خدا خواسته می میرند و بساط حیات انسان و دیگر موجودات برچیده می شود.

22. تغییرات در ساختار آسمان ها و زمین را بنویسید.

- خورشید در هم می پیچد و بی نور و تاریک می شود.
- آن همه ستاره ای که در آسمان می درخشید همه به یکباره تیره می شوند.
- زمین به شدت به لرزه در می آید و خرد می شود.
- کوه ها سخت در هم کوبیده شده و متلاشی می شوند و همچون ذرات گرد و غبار در هوا پراکنده می گردند.
- دریاها با آن همه وسعت و عظمت به هم متصل می شوند و از درون آنها آتش زبانه می کشد.

23. مرحله دوم با چه واقعه ای آغاز می شود آن را توضیح دهید. زنده شدن همه انسان ها-

بار دیگر صدای سهمناک در عالم می پیچد و حیات مجدد انسان ها آغاز می شود.

با این صدا، همه مردگان دوباره زنده می شوند و در پیشگاه خداوند حاضر می شوند.

در این هنگام انسان های گناهکار به دنبال راه فراری می گردند.

دل های آنان سخت هراسان و چشم هایشان از ترس به زیر افکنده است.

24. از وقایع مرحله دوم کنار رفتن پرده از حقایق عالم را توضیح دهید. در آن روز با تابیدن نور حقیقت از جانب خداوند پرده ها کنار می رود و اسرار و حقایق عالم آشکار می شود. و واقعیت همه چیز از جمله اعمال و رفتار و نیت انسان ها و واقعیت حوادث تلخ و شیرینی که در زمین اتفاق افتاده است آشکار می شود.

25. از وقایع مرحله دوم بر پا شدن دادگاه عدل الهی را توضیح دهید. با آماده شدن صحنه قیامت، رسیدگی به اعمال آغاز می شود.

در ترازوی عدل الهی اعمال، افکار و نیت های انسان ها سنجیده می شود.

اگر عملی حتی به اندازه ذره ای ناچیز باشد به حساب آن رسیدگی می شود.

اعمال پیامبران و امامان معیار و میزان سنجش اعمال قرار می گیرد زیرا اعمال آنان عین آن چیزی است که خدا به آن دستور داده است؛ از این رو هر چه عمل انسان ها به راه و روش آنان نزدیک تر باشد، ارزش افزون تری خواهد داشت

26. از وقایع مرحله دوم دادن نامه اعمال را توضیح دهید. نامه عمل نیکوکاران به دست راست و نامه عمل بدکاران به دست چپ آنها داده می شود. نامه عمل انسان با نامه های ثبت شده در دنیا تفاوت اساسی دارد نامه های این دنیا تنها گزارش عمل است که به صورت کلمات و نوشته درآمده ولی نامه عمل انسان خود عمل و حقیقت و باطن آن را در بردارد. کارهای خوب به صورت های بسیار زیبا و لذت بخش و کارهای بد به صورت های بسیار زشت و وحشت زا بدکاران با دیدن نامه عمل خود برای نجات خود از مهلکه به دروغ سوگند می خورند که چنین اعمالی را انجام نداده اند در اینجا خدا گواهان و شاهدان را حاضر می کند که با وجود آنها دیگر انکار کردن میسر نیست.

27. از شاهدان قیامت فرشتگان الهی را توضیح دهید. فرشتگان الهی در طول زندگی انسان ها همواره مراقب آنها بوده اند و تمام اعمال آنها را ثبت و ضبط کرده اند.

28. نامه های دنیایی با نامه عمل انسان در قیامت چه تفاوت هایی دارد؟ تفاوت اساسی دارد نامه های این دنیا تنها گزارش عمل است که به صورت کلمات و نوشته درآمده ولی نامه عمل انسان خود عمل و حقیقت و باطن آن را در بردارد.

29. از شاهدان قیامت پیامبران و امامان را توضیح دهید. ایشان هم در دنیا و هم در روز قیامت در دادگاه عدل الهی شاهد اعمال انسان ها هستند و چون در دنیا ظاهر و باطن اعمال انسان ها را دیده اند و از هر خطایی مصون و محفوظند.

بهترین گواهان قیامت اند. رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم شاهد و ناظر بر همه پیامبران و امت هاست.

30. از شاهدان قیامت اعضای بدن انسان را توضیح دهید. بدکاران در قیامت سوگند دروغ می خورند تا شاید خود را از مهلکه نجات دهند در این حال خداوند بر دهان آنها مهر خاموشی می زند و اعضاء و جوارح آنها به اذن خدا شروع به سخن گفتن می کنند و علیه صاحب خود شهادت می دهند. بدکاران از این شهادت اعضا تعجب می کنند و با لحن سرزنش آمیز می پرسند چرا علیه ما شهادت می دهید؟ اعضای بدن آنها می گویند: ما را خدایی به سخن آورد که هر چیزی را به سخن می آورد.

چند نمونه سوال کنکور از این درس

1. آن جا که "نامه عمل" خود و حقیقت عمل و آن جا که گزارشی از عمل باشد، به ترتیب معیار و ترسیم می شود و کنار رفتن پرده ها و آشکار شدن حوادثی که بر زمین گذشته است "مربوط به مرحله قیامت است.

الف. دنیا- آخرت- دوم ب. آخرت- دنیا- دوم ☆ ج. آخرت- آخرت- اول د. دنیا- دنیا- اول

2. تغییر در ساختار زمین و آسمان ها در کدام مرحله قیامت اتفاق می افتد و به چه معناست؟

الف. اول- آسمان ها و زمین به آسمان ها و زمینی دیگر تبدیل می شوند. ☆

ب. دوم- آسمان ها و زمین به آسمان ها و زمینی دیگر تبدیل می شوند.

ج. اول- آسمان ها و زمین طوری روشن می شوند که سرگذشت انسان ها و حوادث دیده می شوند.

د. دوم- آسمان ها و زمین طوری روشن می شوند که سرگذشت انسان ها و حوادث دیده می شوند.

3. با پایان یافتن دوران زندگی انسان ها در این جهان، بالافاصله کدام حادثه اتفاق می افتد؟

الف. واقعه سهمگینی که ناگهانی رخ داده و همه را غافلگیر می کند. ☆

ب. حضور فرشتگان الهی و اعضا و جوارح بدن انسان که شاهدان هستند.

ج. نورانی شدن زمین و روشن شدن آن که برای پدیدار شدن اعمال است.

د. رسیدگی به اعمال همه انسان ها از کوچک و بزرگ که بر مبنای عدل است.

4. بدکاران در روز قیامت با چه ترفندی سعی می کنند خود را از مهلکه نجات دهند و در این حال چگونه با آنان رفتار می شود؟

الف. توبه کردن- نامه اعمال افراد به آنها داده می شود.

ب. توبه کردن- اعضا و جوارح علیه صاحب خود شهادت می دهند. ب. توبه کردن- اعضا و جوارح علیه صاحب خود شهادت می دهند.

ج. سوگند دروغ- نامه اعمال افراد به آنها داده می شود.

د. سوگند دروغ- اعضا و جوارح علیه صاحب خود شهادت می دهند. ☆

5. ترتیب اتفاقات مرحله دوم قیامت در کدام مورد به درستی بیان شده است؟

الف. زنده شدن همه انسان ها- حضور شاهدان و گواهان- دادن نامه اعمال.

ب. زنده شدن همه انسان ها- کنار رفتن پرده از حقایق عالم- تغییر در ساختار زمین و آسمان ها.

ج. برپا شدن دادگاه عدل الهی- دادن نامه اعمال- حضور شاهدان و گواهان. ☆

د. برپا شدن دادگاه عدل الهی- کنار رفتن پرده از حقایق عالم- حضور شاهدان و گواهان.